

A HIT EREJE

Kinyitotta a szemét.

Szerette hosszan elnyújtani ezt az időt reggelente, mikor a teste még pihen, de a gondolatai már ébren cikáznak. Tudta, érezni fogja izmaiban a tegnapi kemény munkát. Agyagos, ázott volt a föld, hosszú és széles gödröt kellett ásnia, hogy beleférjen majd az a Nagyember, akinek a méreteinél csak a hatalomvágya volt nagyobb. Talán jobb lett volna csendesen elégetni a tetemét, de így döntött a Bizottság. Kell a felhajtás, a rezesbanda, a beszédek, a média és persze a tor a népnek.

Megmozdította a lábát, majd lassan kiült az ágy szélére.

Csak a pénz miatt vállalta ezt a munkát. Szegény falu ez, a temploma romokban, hantolás is csak ritkán volt. A népek rászoktak az urnás temetésre. A hamvakat inkább hazavitték, fülkére sem tellett. A sírokra az élő virág helyett nem hervadó műanyag koszorúk kerültek.

Feltette a kávé, és mélyet slukkolt az első cigarettából. Vajon papot vagy rabbit hozatnak, mert ilyen cécióhoz egyházi segédlet is kell. A környéket bejárva fedezte fel azt a sűrű gazzal benőtt kis zsidó temetőt, ahol néhány falubéli család ősei nyugszanak. A Nagyember utolsó kívánsága a hazatérés volt, pedig a szülei halála óta még a környéken sem járt. Magáról mindig a nép egyszerű gyermekeként nyilatkozott a sajtónak.

Mellkasában érezte azt a furcsa szorítást, mélyeket lélegzett. Elcsodálkozott. Talán sajnálja? Meg kellene siratnia? Összezavarodott.

A Nagyember legalább a halálával tett jót a falujának. Egy hét alatt megcsinálták az aszfaltos utat, ne legyen majd sáros az államtitkár úr cipője. Kitalarozták a szülőházát, és készül majd az emlékmúzeum. A kocsmára új tábla került *Pub* felirattal. Az asszonyok két hete gyakorolnak, hogy szép bánatosan énekeljék majd a kedvenc nótáját, vasalták a zászlókat.

A forró feketét kortyolgatva feltolultak benne az emlékek, az első találkozására. Mikor megérkezett a faluba, tele hivatástudattal, és fogadta őt, az akkor még csak a falu Ifjú vezetője. Mindent megígért, lesz tornaterem és később tanuszoda is, de most csak a libalegelőt tudja foci pályává minősíteni, erre volt keret. No de, majd ha pályázunk, szól az optimistára festett jövőkép. Hinnünk kell népünk dicsőséges történelmében, a te feladatod, ezt

a diákjaidban elültetni, hangzott a pálya kijelölése. Sajátos humornak vélte akkor, és nem foglalkozott vele.

Ha látta volna előre, mivé fajulnak ezek a mondatok, talán meg tudja akadályozni e szavak képviselőjének kártékony, üstökösszerű pályáját. Valójában talán ezek azok a rejtett történelmi csomópontok, ahol irányt vált egy ország fejlődése.

Bekapcsolja a laptopját, az egyetlen értékét ebben a rozzant házban, és gyorsan feljegyzi mint átgondolandót a készülő tanulmányához.

Mikor bevezették a hit- és erkölcstan tantárgyakat, az ötfős tantestület egyik tagja sem akarta vállalni. A szülők többsége a hittant kérte. Pap híján, kényszeredetten, de elvállalta az oktatását. Az ősi könyvben foglaltakat mint történeteket, ismerniük kell a gyerekeknek, az imára és a liturgiára majd a nagymamák megtanítyják őket. Lett is nagy felháborodás, behívták a Hatósághoz, ahol az volt a legfontosabb tisztázandó kérdés, milyen felekezethez tartozik, és mivel tudja ezt igazolni.

Rövidesen kapott az akkor már magas pozícióban lévő Nagyember aláírásával egy hivatalos levelet az iskolai centralizációról, vagyis a helyi intézmény megszüntetéséről.

Bár időpontja nem volt, elutazott a fővárosi irodába, ahol a férfimisdóban véletlenül összetalálkoztak, és mint *kedves földimet*, maga a Nagyember kísérte a bőrfotelig. A *mi járatban* után hangzatos kioktatást kapott mint a modernizáció fékezője, a haladás kerékkötője, ám ha új kihívást keresne, a Hivatalnak szüksége van a megbízható, elkötelezett munkatársakra, akár holnaptól kezdhetne.

A visszanyelt keserűség íze most is feltolul a gyomrából. A kutya vadul ugat, nehezen viseli a sok idegen jövés-menését, kimegy az udvarra, próbálja megnyugtatni, akárcsak önmagát. Leül a lépcsőre, simogatja az állatot, ügyelve, hogy ne fújja rá a cigarettafüstöt. Készülődnie kellene, kivasalni az ingét és átkefélni a posztózakóját, ám a késő őszi napfény oly szépen süt át a diófa levelein, oly megnyugtatón, időtlenül, hogy elül még egy kicsit. Csikorogva nyílik a soha be nem zárt kertajtó. Egy színes pufikabátos, erősen festett nő löki be, de visszariad, meglátva a kutyát.

– Maga lesz a sírásó, ugye? – kérdezi, majd a bólintásra a kerítésre akaszt egy fekete, zsinóros kabátot.

– Úgy látom, jó lesz a méret, ezt vegye fel, és ügyeljen, hogy ne sarazza össze! Ha vége a temetésnek, majd adja le a kék mikrobusznál!

– Nem veszem fel, van munkaruhám – feleli.

– Ember, egy ország, de lehet, hogy a fél világ fogja látni, nem lehet ilyen nemzetietlen! – sipítozik a nő.

– Engem már akkor megverték a rendőrök a kokárdámért, amikor maga még meg sem született. Úgyhogy ne merjen engem hazaszeretetről oktatni – csendesen mondta, de olyan erővel, hogy a nő kihátrált a kapun.

Valami megmarkolta belül azt a harmincdekás izomcsomót a mellkasában. Jólesett volna most egy pohár lazító pálinka, de nem mert inni, még dolga van, és jól akarta csinálni.

A ravatalozóban még nem voltak gyászolók, csak a sajtósok viaskodtak a jó pozíciókért, nem törődtek vele. Megnézte a volt Nagyembert, majd el-sétált a kiásott gödörig. A háta mögött hallotta a nő szabadkozását, hogy *ő odavitte neki*. Még a mindent megoldó szervező hangja is eljutott hozzá, ahogy a kameramant utasítja, hogy *csak a lapátot vegyétek belőle*. Sorra érkeztek a nagy fekete autók, az egyen-szomorú álarcot viselőkkel. Bár a sír nem volt messze a ravatalozótól, a feltámadó szél csak a beszédek foszlányait hagyta meghallani, de ez is sok volt a hazugságokból. Hat, centire azonos magasságú egyenruhás vette vállára a nem csekély súlyú terhet, és vitte a sírig, majd eresztette a szakszerűen megásott gödörbe. A segédlettel ellátott pap szorgalmasan lengette a füstölőt, az asszonyok torkuk szakadtukból énekeltek, mintha egy tehetségkutatón volnának.

Következett a betemetés. Várt egy kicsit, de senki nem hajolt le, hogy rögöt vessen a gödörbe, így elkezdte a felkupacolt földet lapátolni, egyenletesen, tempósan. Lelapogatta a hant tetejét, és hozzáfogott elrendezni a koszorúkat, mikor éles fájdalom hasított belé. Elejtette a csokrot, és a görcstől ráborult a sírra. Még hallotta a szervezőt, amint kiabál, *vegyétek, gyerekek, ez nagyon fásza*, aztán elsötétült minden. Néhány perc múlva azt érezte, a hátán fekszik, és egy kispap ütemesen nyomkodva a mellkasát, fohászko-dik felette, *édes istenem, hozd vissza a tanár urat*.

A távolból sziréna hallatszik.

ZÁRÓRA

- Nekem még jár egy szerelem!
- Jól van, menj haza, eleget ittál!
- Józan vagyok, és ma ötvenéves, újabban ez az új negyven, nem?
- Persze.

A csapos az elmúlt húsz év során már annyi ilyet hallott, tudta, nem kell ellenkezni, csak meghallgatni ezeket a nyomorultakat. Törölgette a sörfoltos pultot, aztán elkezdte felpakolni a székeket. Fáradt volt, ma különösen nagy volt a forgalom. Lehúzta a rácsot, de az ajtót még nyitva hagyta, amíg gépiesen felmosta a kocsmá kövét. Az a mondat valahogy beléragadt.

– És nekem, nekem is járna? – mondta ki hangosan.

Megzörgették a rácsot. Hátra sem nézve dühödten szólt.

– Zárva vagyunk!

– Igen, látom, de nagyon kérem, adjon egy konyakot!

Megfordult, és valami durvábbat akart mondani, de visszanyelte. Egy semmi kis nő állt az utcán, mint egy veréb, olyan.

– Van pénzem.

Remegett a rácson átdugott papírpénz.

Nem nézett ki elvonástól reszkető alkoholistának.

– Kérem! – szinte könyörgött.

A férfinak nem volt sietős a hazamenés. Az üres lakásában nem várta senki. Nem látta még soha errefelé ezt a nőt, pedig remek volt az arcmeómóriája. Felébredt benne a kíváncsiság. Csak éppen annyira húzta fel a rácsot, hogy a nő meghajolva elférjen alatta, majd töltött neki, és letette a pult-ra a poharat.

A nő még mindig az ajtóban állt, csak a szeme cikázott, mintha felmérné a helyiséget.

– Tessék. Meghívom rá.

A késői vendég csukott szemmel, a fejét hátravetve, mint egy keserű, de kötelező orvosságot döntötte magába a konyakot. Hirtelen fuldokolva köhögni kezdett, a férfi lapogatni kezdte a hátát, akár egy mohó gyereknek, aki félrenyel.

– Vegye le rólam a kezét, és nem kell ingyen ital! – lecsapva a pénzt, rángatni kezdte a rácsot.

– Csak segíteni akartam magának – szabadkozott a csapos.

– Mind ezt mondják, hogy segítenek, de még magukon sem tudnak.

Nézte a különböző véraláfutásokat a nő arcán. Pontosan látta a foltok színéből, hogy ezt a nőt rendszeresen verhették. Mit is mondjon? Hogy menjen haza?

– Van hová mennie? – talált rá a megfelelő kérdésre.

Csak ne sírjon, mert azt nem bírja, a részegek önsajnálattal teli könnyei nem hatottak rá. Ezek a hangtalan, legördülő cseppek szájalmat keltettek benne.

– Na, üljön le, főzök egy kávé, van még egy süti, kéri?

Gondoskodni akart erről a szinte gyereklánynak látszó utolsó látogatójáról.

A nő óvatosan leereszkedett egy székre, pont a *La strada* plakátja alá, mohón, kézzel tömte magába az állott tortát. Ahogy lenyalta csokis ujjait, elmosolyodott. A férfin a fejétől végig a gerincén mintha áram futna végig, ágyéka megfeszült, azt kívánta, ez a mosoly örökké tartson.

– Hogy hívják?

– Jázmin.

– Engem Pierónak hív mindenki. Azt mondják, olyan mókásan szomorú a képem.

Leült a nővel szemben. Felé nyújtotta a tenyerét, remélve, a bemutatkozás okán magánál tarthatja annak tövig rágott körmű, ragacsos kezét.

– Tényleg olyan – bólogatott a nő, de nem viszonzta a mozdulatot.

A férfi érezte, ez az a perc, amiről azt szeretné, ne múljon el.

Hatalmas csattanással felrántotta egy robusztus, egyenruhás alak a rácsot. Két lépéssel a nő mellett termett, aki nyakát behúzza, próbált még ki-sebbnek látszani. Megragadta a karját, felemelte a székről, és az arcába hajolva sziszegte.

– Úgy, szóval már kocsmázol is!

– Ne bánts! – akart a kocsmáros közbelépni.

– Kussoljál! Mit avatkozol bele?!

– Nem nagy dicsőség egy nőt megverni – próbálta jobb belátásra bírni az egyenruhást.

– Mit tudsz te! Majd ha téged is kifoszt a feleséged, akkor dumálj!

– A családon belüli erőszak is büntett – dobta vissza a szavakat a csapos.

– És a gyilkossági kísérlet? Ki se néznéd belőle, ugye! Na, indulás! – lökdöste ki az ajtón az asszonyát.

A férfi még látta, ahogy a nő ajkai köszönömöt formálnak.

Kevés ember jár az örömét megosztani ide. Mint az orvosoknak, az ő szívét is kéreggel vonták be a tragédiák, de most meztelennek érezte. Az a mosoly és az a semmi kis nő, tudta, több ilyen érzés már nem lesz.

Bezárta az ajtót, és kitette a *ZÁRVA* táblát.

KEDVENC ÁLLATOM

(O. Imre 6. osztályos tanuló házi feladata)

Sokat gondózkodtam, először a Kormos jutott eszembe, az a fekete kutya, ami mindég ott kóricál az utcánkba. Félős jószág vót, de magamhoz édesgettem, és hagyta, hogy megsimogassam néha. Dobátam a botot, megtanúta visszahozni. Gondótam, már jóba vagyunk, amikor egyszer az iskolából jövet ettem a kenőmájjas kenyeret, kikapta a kezemből, és belém is harapott, véreztem. A tanár úr elvitt a doktorhoz, és egy nagy szurit is kaptam, motorral mentünk, az jó volt. De a Kormos most már hiába csóvál nekem. Mer' aki egyszer belém harap, azt nem felejttem el neki.

Apám eljárt ganajozni, meg csutakolni a lovardába, egyszer elvitt magával, féltem a lovaktól. Apám ezt nevette. Mutatta, hogy előről menjek feljűk, mert akkó nem rűgnak. Egy kosárban alma meg répa volt, nem kérdeztem, csak kivettem egyet. Egy fényes csizmás ember rám szòlt, tegyem le, mer' az a lovaké, apámat meg leszidták miattam.

Vót macska is, de aztat nem szerettem. Sajnáltam a kismacskákat, még ki se nyílt a szemük, úgy ásták el őket. Anyám azt mondta, ne sajnáljam, mer' már egerünk sincs, mit ettek vóna.

Legkedvesebb állat nekem a csirke. Nagyon szeretem a pörköltöt, kenyérrel tunkolva a szaftját. A döggútról apám hozott, amíg le nem lakatolták, meg mésszel is leöntötték. A tanár úr kiabált, hogy meghalunk, de anyám csak nevette, tudta a módját, hogyan kell megfőzni. Először apám evett, hogy legyen ereje dógozni, aztán a nővérem, hogy legyen teje, tudjon szoptatni.

Mikor esküvő van a lovardánál, apám hozhat a maradékból, ha éhes vagyok, este mindég arra gondolok.

Ha nagy leszek, veszek anyámnak kis csibéket, sokat.